

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA
UPRAVA ZA ZAŠTITU PRIRODE
SEKTOR ZA ZAŠTIĆENA PODRUČJA
I OCJENU PRIHVATLJIVOSTI

KLASA: UP/I-352-03/23-06/46

URBROJ: 517-10-2-2-23-2

Zagreb, 21. kolovoza 2023.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB: 1937010088 temeljem članka 30. stavka 5. vezano za članak 29. stavak 1. podstavak 1. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), povodom zahtjeva nositelja zahvata Hrvatske autoceste d.o.o., OIB: 57500462912, Ulica Stjepana Širole 4, HR-10000 Zagreb, zastupanog putem opunomoćenika IPZ d.d., OIB: 94810978461, Prilaz baruna Filipovića 21, HR-10000 Zagreb u predmetu postupka za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Autocesta A1 Zagreb – Split – Dubrovnik, Sektor Metković – Dubrovnik, Dionica: Autocesta od čvora „Metković“ do čvora „Pelješac“, Brza cesta od čvora „Pelješac“ do čvora „Duboka“ nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Za planirani zahvat „Autocesta A1 Zagreb – Split – Dubrovnik, Sektor Metković – Dubrovnik, Dionica: Autocesta od čvora „Metković“ do čvora „Pelješac“, Brza cesta od čvora „Pelješac“ do čvora „Duboka“ nositelja zahvata Hrvatske autoceste d.o.o., Ulica Stjepana Širole 4, HR-10000 Zagreb, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je obvezna glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- II. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

O b r a z l o ž e n j e

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu Ministarstvo), Uprava za zaštitu prirode, zaprimilo je 21. srpnja 2023. godine zahtjev nositelja zahvata Hrvatske autoceste d.o.o., Ulica Stjepana Širole 4, HR-10000 Zagreb podnesenog putem opunomoćenika IPZ d.d., Prilaz baruna Filipovića 21, HR-10000 Zagreb, za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat Autocesta A1 Zagreb – Split – Dubrovnik, Sektor Metković – Dubrovnik, Dionica: Autocesta od čvora „Metković“ do čvora „Pelješac“, Brza cesta od čvora „Pelješac“ do čvora „Duboka“. U zahtjevu su sukladno odredbama članka 30. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode navedeni svi podatci o nositelju zahvata, podaci o lokaciji zahvata s kratkim opisom i kartografskim prikazima i ekološkoj mreži.

U provedbi postupka Ministarstvo je razmotrilo predmetni zahtjev, priloženu dokumentaciju i podatke o ekološkoj mreži te je utvrdilo slijedeće.

Zahvatom je planirana izgradnja autoceste A1 Zagreb – Split – Dubrovnik, Sektor Metković – Dubrovnik, dionica: Autocesta od čvora „Metković“ do čvora „Pelješac“, brza cesta od čvora „Pelješac“ do čvora „Duboka“ na području Dubrovačko-neretvanske županije. Dionica počinje u km 0+000 nastavno na prethodnu dionicu koja završava iterregionalnim čvorištem „Metković“. Završetak dionice predviđen je neposredno iza interregionalnog čvorišta „Pelješac“ u km oko 17+960. Zbog tunela na trasi lijevi i desni kolnik autoceste se razdvajaju na tri poteza autoceste (mjereno po osi 0): od km oko 2+288,74 do km oko 12+439,85 od km oko 14+978,47 do km oko 16+052,12 i od km oko 17+105,01 do km oko 17+960. Početak trase djelomično prati postojeću državnu cestu D62 (Dugopolje – Vrgorac – Metković). U km oko 1+760 trasa presjeca nerazvrstanu cestu te se predviđa izgradnja prolaza „Kulina“ u trupu autoceste kroz koji će prolaziti izmaknuta nerazvrstana cesta. Trasa zatim nastavlja ravno pa preko vijadukta „Crni Humac“ u km oko 2+853 na desnom kolniku odnosno vijadukta „Crni Humac 2“ u km oko 0+745 na lijevom kolniku. Vijadukti „Crni Humac“ i „Crni Humac 2“ prelazi i preko nerazvrstane ceste. Niveleta autoceste će se voditi oko 45 m iznad postojeće prometnice pa se ne predviđaju zahvati na nerazvrstanoj cesti. Trasa nastavlja do ulaza u tunel „Ježevac“ te dalje prema čvoru „Opuzen“ preko vijadukta „Zlojići“, vijadukta „Romići“, te kroz tunel „Rujnica“ i tunel „Kablina“. Izlaskom iz tunela „Kablina“ trasa ceste dolazi do čvora „Opuzen“. U sklopu čvor „Opuzen“ predviđena je spojna cesta s mostom „Neretva 2“ dužine oko 1750 m. U zoni čvora autocesta prekida nerazvrstanu cestu pa će se navedena cesta izmjestiti oko 50 m zapadno i kroz prolaz ispod autoceste. Nakon čvora „Opuzen“ trasa autoceste ulazi u tunel „Krvarac“ koji će u oba smjera imati tri prometna traka. Izlaskom iz tunela autocesta prelazi mostom „Neretva 1“ rijeku Neretvu. Nakon mosta „Neretva 1“ trasa tunelom „Gradina“ i vijaduktom „Rkalovac“ dolazi do interregionalnog čvora „Pelješac“ u km oko 16+868. U čvoru „Pelješac“ predviđeno je odvajanje brze ceste za Pelješac kao i nastavak autoceste prema granici. Na kraku 1 čvora „Pelješac“ nalaze se tuneli „Orlovac 1“ i „Orlovac 2“ te jedan podvožnjak ispod autoceste i nadvožnjak preko poljskog puta. Na kraku 2 čvora „Pelješac“ nalazi se nadvožnjak preko poljskog puta i tunel „Orlovac 2“. Dionica završava naposredno nakon čvora „Pelješac“ u km oko 17+960. U nastavku prema čvoru „Duboka“ (Pelješac) trasa se vodi kao brza cesta. Predviđa se izgradnja prolaza „Vlaka 1“ i „Vlaka 2“. Također na trasi se nalaze tunel „Samarine“, tunel „Vjetrenik“ nakon čega se spaja na čvor „Duboka“ (D8). Spojem na državnu cestu D8 potrebno je izmještanje dijela državne ceste D8 iz smjera naselja Raba do čvora „Duboka“. Dionica autoceste čvor „Metković“ – čvor „Pelješac“ duljine oko 17,96 km ima dva odvojena kolnika svaki sa dva vozna traka i zaustavnim trakom osim na dijelu trase u tunelima i većim objektima (most „Neretva“). Dionica brze ceste čvor „Pelješac“ – čvor „Duboka“ duljine oko 4,36 km ima dva odvojena kolnika svaki s dva vozna traka te razdjelnim pojasom širine 3 m. Predviđena su dva čvorišta, čvorovi „Opuzen“ i „Pelješac“. Predviđeni su mostovi i vijadukti: vijadukt „Crni Humac“, vijadukt „Crni Humac 1“, vijadukt „Crni Humac 2“, vijadukt „Zlojići“, vijadukt „Romići“, most „Neretva 2“, most „Neretva 1“ i vijadukt „Rkalovac“. Predviđen je nadvožnjak „Dančanje“ te prolazi „Kulina“, „Bagalovići 1“, „Bagalovići 2“, „Dančanje“ i „Dukati“. Također su predviđeni i tuneli „Ježevac“, „Rujnica“, „Kablina“, „Krvavac“, „Gradina“, „Orlovac 1“, „Orlovac 2“ i „Orlovac“.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 80/19, dostupno na poveznici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_80_1669.html) planirani zahvat se nalazi unutar područja ekološke mreže – Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR5000031 Delta Neretve i Područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000031 Delta Neretve. POP HR1000031 Delta Neretve je kao područje posebne zaštite (Special Protection Areas - SPA) prvotno potvrđeno 17. listopada 2013. godine Uredbom o ekološkoj mreži

(Narodne novine, broj 124/13). Ciljevi očuvanja za navedeno POP područje propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 25/20 i 38/20, dostupno na poveznici https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2020_03_38_822.html). POVS područje HR5000031 Delta Neretve je kao područje od značaja za Zajednicu (Sites of Community Importance - SCI) objavljeno u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2022/234 od 16. veljače 2022. o donošenju petnaestog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za sredozemnu biogeografsku regiju. Predmetni POVS prvotno je potvrđen provedbenom odlukom Komisije od 3. prosinca 2014. o donošenju osmog ažuriranog popisa područja od značaja za Zajednicu za mediteransku biogeografsku regiju, koja je objavljena u Službenom listu Europske unije 23. siječnja 2015. godine (OJ L 18, 23.1.2015). Ciljevi očuvanja sa atributima za navedeno POVS područje propisani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže (Narodne novine, br. 111/22, dostupno na poveznici https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_09_111_1632.html).

Ciljne vrste POP-a HR1000031 Delta Neretve su: crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*), vodomar (*Alcedo atthis*), jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), primorska trepteljka (*Anthus campestris*), čaplja danguba (*Ardea purpurea*), žuta čaplja (*Ardeola ralloides*), patka njorka (*Aythya nyroca*), bukavac (*Botaurus stellaris*), ušara (*Bubo bubo*), žalar cirikavac (*Calidris alpina*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*), morski kulik (*Charadrius alexandrinus*), crna čigra (*Chlidonias niger*), zmijar (*Circaetus gallicus*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), eja strnarica (*Circus cyaneus*), mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), mali sokol (*Falco columbarius*), ždral (*Grus grus*), oštrigar (*Haematopus ostralegus*), vlastelica (*Himantopus himantopus*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), rusi svračak (*Lanius collurio*), sivi svračak (*Lanius minor*), crnoglav galeb (*Larus melanocephalus*), mali galeb (*Larus minutus*), modrovoljka (*Luscinia svecica*), mala šljuka (*Lymnocyptes minimus*), velika ševa (*Melanocorypha calandra*), veliki pozviždač (*Numenius arquata*), prugasti pozviždač (*Numenius phaeopus*), gak (*Nycticorax nycticorax*), bukoč (*Pandion haliaetus*), brkata sjenica (*Panurus biarmicus*), mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*), pršljivac (*Philomachus pugnax*), žličarka (*Platalea leucorodia*), blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*), zlatar pijukavac (*Pluvialis squatarola*), siva štijoka (*Porzana parva*), rida štijoka (*Porzana porzana*), mala štijoka (*Porzana pusilla*), crvenokljuna čigra (*Sterna hirundo*), dugokljuna čigra (*Sterna sandvicensis*), prutka migavica (*Tringa glareola*) i značajne negniježdeće (selidbene) populacije ptica (patka lastarka *Anas acuta*, patka žličarka *Anas clypeata*, kržulja *Anas crecca*, zviždara *Anas penelope*, divlja patka *Anas platyrhynchos*, patka pupčanica *Anas querquedula*, patka kreketaljka *Anas strepera*, glavata patka *Aythya ferina*, krunata patka *Aythya fuligula*, patka batoglavica *Bucephala clangula*, liska *Fulica atra*, šljuka kokošica *Gallinago gallinago*, crnorepa muljača *Limosa limosa*, mali ronac *Mergus serator*, patka gogoljica *Netta rufina*, kokošica *Rallus aquaticus*, crna prutka *Tringa erythropus*, krivokljuna prutka *Tringa nebularia*, crvenonoga prutka *Tringa totanus*, oštrigar *Haematopus ostralegus*, veliki pozviždač *Numenius arquata*, prugasti pozviždač *Numenius phaeopus*, zlatar pijukavac *Pluvialis squatarola*).

Ciljne vrste i stanišni tipovi POVS-a HR5000031 Delta Neretve su: jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*), morska paklara (*Petromyzon marinus*), čepa (*Alosa fallax*), glavatica (*Salmo marmoratus*), neretvanska uklija (*Alburnus neretvae*), imotska gaovica (*Delminichthys phoxinellus*), ilirski vijun (*Cobitis illyrica*), neretvanski vijun (*Cobitis narentana*), glavočić crnotrus (*Pomatoschistus canestrini*), glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*), čovječa ribica (*Proteus anguinus**), kopnena kornjača (*Testudo hermanni*), barska kornjača (*Emys orbicularis*), četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*), crvenkrpica

(*Zamenis situla*), južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*), mali potkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferumequinum*), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*), riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*), vidra (*Lutra lutra*), riječna kornjača (*Mauremys rivulata*), istočna vodendjevojčica (*Coenagrion ornatum*), južni dinarski špiljski školjkaš (*Congerina kusceri*), Soljanova paklara (*Lampetra soljani*), podustva (*Chondrostoma kneri*), vrgoračka gobica (*Knipowitschia croatica*), mekousna (*Salmothymus obtusirostris*), svalić (*Squalius svallizae*), 3130 Amfibijska staništa *Isoeto-Nanojuncetea*, 3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae), 1150* Obalne lagune, 1130 Estuariji, 1310 Muljevite obale obrasle vrstama roda *Salicornia* i drugim jednogodišnjim halofitima, 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost, 1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem, 1140 Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke, 1420 Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova (*Sarcocornetea fruticosi*), 1410 Mediteranske sitine (*Juncetalia maritimi*), 2110 Embrionske obalne sipine – prvi stadij stvaranja sipina, 3150 Prirodne eutrofne vode s vegetacijom *Hydrocharition* ili *Magnopotamion*, 6220* Eumediteranski travnjaci *Thero-Brachypodietea* i 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*).

Prema bazi podataka Ministarstva područje zahvata obuhvaća područje ciljnih stanišnih tipova 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) i 6220* Eumediteranski travnjaci *Thero-Brachypodietea* te planiranim mostovima prelazi preko ciljnog stanišnog tipa 1130 Estuariji. Također planirani zahvat nalazi se u neposrednoj blizini ciljnih stanišnih tipova 3150 Prirodne eutrofne vode s vegetacijom *Hydrocharition* ili *Magnopotamion* i 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost. Provedbom zahvata doći će do degradacije i fragmentacije površine te se planira izgradnja mostova preko vodenih tokova. S obzirom na navedeno područje zahvata također predstavlja pogodno stanište za ciljne vrste POVS-a HR5000031 Delta Neretve: četveroprugi kravosas, barska kornjača, dugokrili pršnjak, dugonogi šišmiš, riđi šišmiš, čovječa ribica, južni potkovnjak, veliki potkovnjak, mali potkovnjak, kopnena kornjača, crvenkrpica, neretvanska uklija, čepa, podustv, neretvanski vijun, istočna vodendjevojčica, imotska gaovica, glavočić vodenjak, vrgoračka gobica, Soljanova paklara, jezerski regoč, vidra, riječna kornjača, morska paklara, glavočić crnotrus, glavatica i svalić. Negativni utjecaji planiranog zahvata odnose se na mogući gubitak ciljnih stanišnih tipova i na gubitak i fragmentaciju lovnih i pogodnih staništa te se ne može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na POVS područje HR5000031 Delta Neretve. Vezano uz utjecaj na ciljne vrste ptica POP-a HR1000031 Delta Neretve prema bazi podataka Ministarstva staništa na lokaciji zahvata predstavljaju pogodna staništa za pojedine ciljne vrste navedenog područje ekološke mreže. Kod pojedinih ciljnih vrsta ptica s malim populacijama u POP-a HR1000031 Delta Neretve utjecaj već na jedan par može predstavljati značajan negativan utjecaj. Budući da gubitak staništa za nekoliko parova vrsta čije populacije na područje ekološke mreže nisu velike može predstavljati značajan negativan utjecaj na cilj očuvanja vrsta ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja.

Slijedom iznijetog u provedenom postupku Prethodne ocjene, ocijenjeno je da se ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja planiranog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (pojedinačno i kumulativno). Stoga je riješeno kao u izreci te je za planirani zahvat obvezno provesti postupak Glavne ocjene.

Kroz Glavnu ocjenu potrebno je sagledati korištenje prostora (značajnost staništa) za ciljne vrste, gubitak ciljnih stanišnih tipova na lokaciji zahvata, procjenu utjecaja u odnosu na ciljeve očuvanja usklađene sa standardima Europske Komisije (ciljevi očuvanja s

pripadajućim atributima) te ocjenu kumulativnih utjecaja s izgrađenim i odobrenim zahvatima.

U slučajevima kada ne postoje odgovarajući recentni terenski podaci, sukladno metodologiji i kriterijima prihvaćenim u zemljama EU, prilikom izrade studije Glavne ocjene potrebno je napraviti terenska istraživanja populacija ciljnih vrsta područja ekološke mreže na lokaciji zahvata i šire, koje potencijalno mogu biti utjecane zahvatom, što je ključno prilikom ocjene utjecaja, kao i za buduće praćenje stanja učinkovitosti mjera ublažavanja na populacije. Broj dana i razdoblje istraživanja potrebno je prilagoditi biologiji i ekologiji ciljne vrste, odnosno veličini i tipu zahvata i strukturi (zahtjevnosti) područja istraživanja.

Točka I. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 30. stavka 5. Zakona o zaštiti prirode, kojom je propisano da ako nadležno tijelo ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je za zahvat obvezna provedba Glavne ocjene.

Točka II. ovoga Rješenja u skladu je s odredbom članka 44. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode, kojom je propisano da se rješenje iz postupka prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu objavljuje na internetskoj stranici Ministarstva.

Člankom 27. stavkom 2. Zakona o zaštiti prirode, propisano je da se za zahvate za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza procjene utjecaja na okoliš, prethodna ocjena obavlja prije pokretanja postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Člankom 29. stavkom 1. podstavkom 1. Zakona o zaštiti prirode, propisano je da Ministarstvo provodi prethodnu ocjenu za zahvate za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu iz područja zaštite okoliša.

U skladu s odredbama članka 44. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje dostavlja se inspekciji zaštite prirode.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. Hrvatske autoceste d.o.o., Ulica Stjepana Širole 4, HR-10000 Zagreb, (R s povratnicom);
2. IPZ d.d., Prilaz baruna Filipovića 21, HR-10000 Zagreb, (R s povratnicom);
3. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite prirode, Šubićeva 29, 10000 Zagreb (elektroničkom poštom: pisarnica.dirh@dirh.hr);

